

Berilo Jugoslovanskega odbora iz Italije

BOZZOVICA

POŠILJA : IVAN UČENIKOV - KAIRO RUE MANSHAET EL MAHRANI ŠT. 5

Srednji vzhod

Št. 58

21. februarja 1943.

Odesa - cilj ruske ofenzive

Vsak dan, skoro vsaka ura nam prinaša iz Moskve poročila o novih ruskih uspehih na fronti. Drugič v tej svetovni vojni je bila temeljito demantirana misel o "nepremagljivosti" prusijaških hord. General Montgomery je v zadnjih štirih mesecih pokazal veličino pruskih bliskovitih porazov. 2.500 kilometrov daleč je pognal Rommeljeve ostanke, kar se v zgodovini človeštva še nikdar ni zgodilo. Pomislimo samo, da je to daljava, ki loči London od Moskve.

Z enako hitrostjo ali s skoro desetkratno močjo v ljudeh in materialu dokazujejo danes Rusi, da so tudi Prusijaki lahki v nogah. Kavkaz je že skoro očiščen. Na vrsti je Ukrajina, ki je bila tolikokrat na jeziku nemških in laških propagandistov kot tista zemlja, ki bo nasitila izstradane Prusijake in njihove podrepnike. Ogromni načrti, katerim so sledili sto in sto tisoči poljskih delavcev iz vseh kotov zaslužnjene Evrope, naj bi ustvarili iz Ukrajine evropsko žitnico. Nemške tovarne so s polno paro dobavljale najrazličnejše poljedeljske stroje za agrarno industrializacijo Ukrajine. Vsi ti načrti so se razblinili v nič in pustili v nemških in laških želodcih samo nekaj pajčevine. Germansko-laška propaganda je utihnila. Še pred dobrim mesecem dni je Göbbels pripovedoval, da je nemški narod prejel iz Ukrajine že okrog 4.000 vagonov žitaric in napovedoval, da se bodo te količine še znatno povečale spomladi. Stvari pa so se obrnile in to temeljito. Z vso naglico in vrtoglavo goni jo gestapovci sedaj te stotisoče delavcev proti nemškemu rajhu. Poljedeljski stroji, traktorji in vse to kar spada k agrarni industriji pa leži razmetano pod snegom ukrajinskih ravnin, z vso skrbnostjo posejanih z ozimino pšenico za - ruske želodce.

Staljin je pred nekaj dnevi dejal svojim hrabrim vojakom: "Storite vse, da ne bo os-

tal na ruski zemlji do prihodnjega poletja niti en sam nemški vojak!". To kar se sedaj dogaja v Rusiji pa je šele začetek. V zaledju zmagovitih ruskih čet stoji pripravljena armada 1.500.000 mož da udari na tistem mestu, ki ga bo izbralo vrhovno poveljstvo ruskih armad. Še dalje v zaledju pa pridno vežbajo vojaški ruski voditelji svežo armado treh milijonov junakov.

Ko danes z največjimi užitki motrimo zemljevide ruskih bojišč in postavljamo zastavice na novo osvobodjena mesta se nam nehote vrivajo misli, kakšen je končni strateški cilj sedanjega ruskega udara? Izgleda, da je prvenstvena naloga ruskih strateških načrtov v teh časih čisto drugačna, kakor pa smo mislili do sedaj. Rusi danes ne mislijo samo na kakšen način bi pobili čim večje število Nemcev in kako bi čim bolj onesposobili njihovo udarno moč, pač pa jim danes lebdi pred očmi mnogo pomembnejši cilj. Rostov je danes krepko v ruskih rokah, porušen po prusijaških požigalcih. Harkov je med zadnjimi mesti, ki so jih zasedli Rusi. Predno bo naš list dotiskan bo mogoče že tudi Taganrog v ruskih rokah. Ali Rusi se v teh predelih ne bodo ustavili, pač pa bodo poskušali odrezati ves Krimski polotok, medtem ko si za ostanke pruskih armad na Kavkazu ne bodo delali preglavic. Tu bodo postopali verjetno po staljingrajskem vzorcu.

Svaječasno smo že večkrat omenili, da je kavkaški petrolej ruska Ahilova peta. Tega so se Rusi dobro zavedali in zato so tudi s Prusijaki primerno obračunali pri njihovih bliskovitih pohodih proti osrčju ruskih petrolejskih vrelcev. Položaj se je že sedaj preobrn timer, prusijaška petrolejska Ahilova peta stoji v Romuniji. Rusi prav dobro vedo, da bi z zasedbo romunskih petrolejskih vrelcev oziroma z uničenjem, ali pa vsaj z izpodrežanjem prometnih žil, pobrali Nemcem dobro

četrtno tekočega goriva, ki jim je potreben za nadaljne vodstvo vojne. Nemci nimajo nobenega upanja, da bi mogli to izgubo kakorkoli nadomestiti. Če bi se Rusom to posrečilo, bi se prusijaška vojna mašinerija močno zavorila, mogoče celo ustavila.

Še več Romunija je najšibkejši člen osne verige. Njen zemljepisni položaj pa nudi naravnost idealne izgleda. Na vseh ogromnih ravninah, ki se razprostirajo med Odeso in Dnjestrom ni nobene pomembnejše naravne ovire. Zavzetje Odese bi omogočilo zadeti v živo nemško Ahilovo peto. Če se Nemcem ne bo posrečilo pravočasno se izvleči iz te več ko neprijetne zagate, se bo ponovila usoda Staljingrada, seveda v ogromno večjih razsežnostih. Nemške sile na Krimskem polotoku, v Kavkazu, na Donu in v stepah Kalmuka bodo popolnoma obkoljene.

Na obalah Črnega morja bosta Nemcem preostali samo dve pomembnejši luki Konstanca v Romuniji in Burgas v Bolgariji. To bi pomenilo skoro popolno zaporo nemškim petrolejskim prevozom v rajh. V svetovnem tisku se prenmogokrat prezira dejstvo, da je

Donava zadnjih 150 km pred izlivom v Črno morje razčlenjena v številne zelo ozke rokave, ki jih morajo stalno čistiti z dragerji, kar znatno ovira promet po tej najvažnejši južnoevropski prometni žili. V zimskih mesecih so težkoče še mnogo večje, ker je treba v ozkih kanalih z ledolomci stalno utirati pot transportnim ladjam.

Do konca meseca marca je Donava več ali manj zaprta za promet in celotno prometno breme leži na železnicah, ki pa vodijo skozi sovražna območja in so stalno izpostavljene četniškim nevarnostim. Samo ob sebi je umevno, da se bodo te nevarnosti še pomnožile, ko bodo borci za svobodo svoje sile podvojili, vspodbujeni od ruskih zmag.

Položaj v Rusiji za Nemce torej ni rožnat. Ruska ofenziva danes nima nikjer lokalnega značaja, pač pa je njen cilj uničenje nemških armad v Rusiji in popolno osvobodjenje ruske zemlje.

Zelo je verjetno, da bodo k temu razvoju pripomogle tudi še spomladanske akcije ostalih zaveznikov nekje na obronkih Evrope.

TUNIS

Libija - Tripolitaniya in Cirenaijka - to je že za nami; spada že v zgodovino.

Odločilne akcije se vršijo sedaj v Tunisu, zadnjem oporišču naših sovražnikov, ki bodo napeli vse sile, da se obdržijo na tem važnem mostobranu splošnega - evropskega bojišča.

Oglejmo si ta kotiček - Tunis - z vojaškega stališča.

V naprej bodi povedano, da so Francozi urtdili le vzhodni del te dežele proti morebitnemu napadu Italijanov s tripolitanske strani. Poznavalci teh utrdb, ki so nam znane pod imenom linija "Mareth", pravijo, da je to zadnja beseda modernega utrjevanja, pri katerem je večje izkombinirana narava in umetnost, z namero, da se napadalcu z vzhodne smeri zoperstavi kolikor mogoče močna zapreka.

Napadalec z vzhodne strane naleti na NARAVNE in UMETNE zapreke. Naravne zapreke so: 1- Hribovje MATMATAS; in 2- Puščava SAHARA. Umetne zapreke so pa: 1- cela vrsta utrdb; 2- Žične ovire; 3- Mine; in 4- številne topovske postojanke, večje prikriti in vsekana v skalovje.

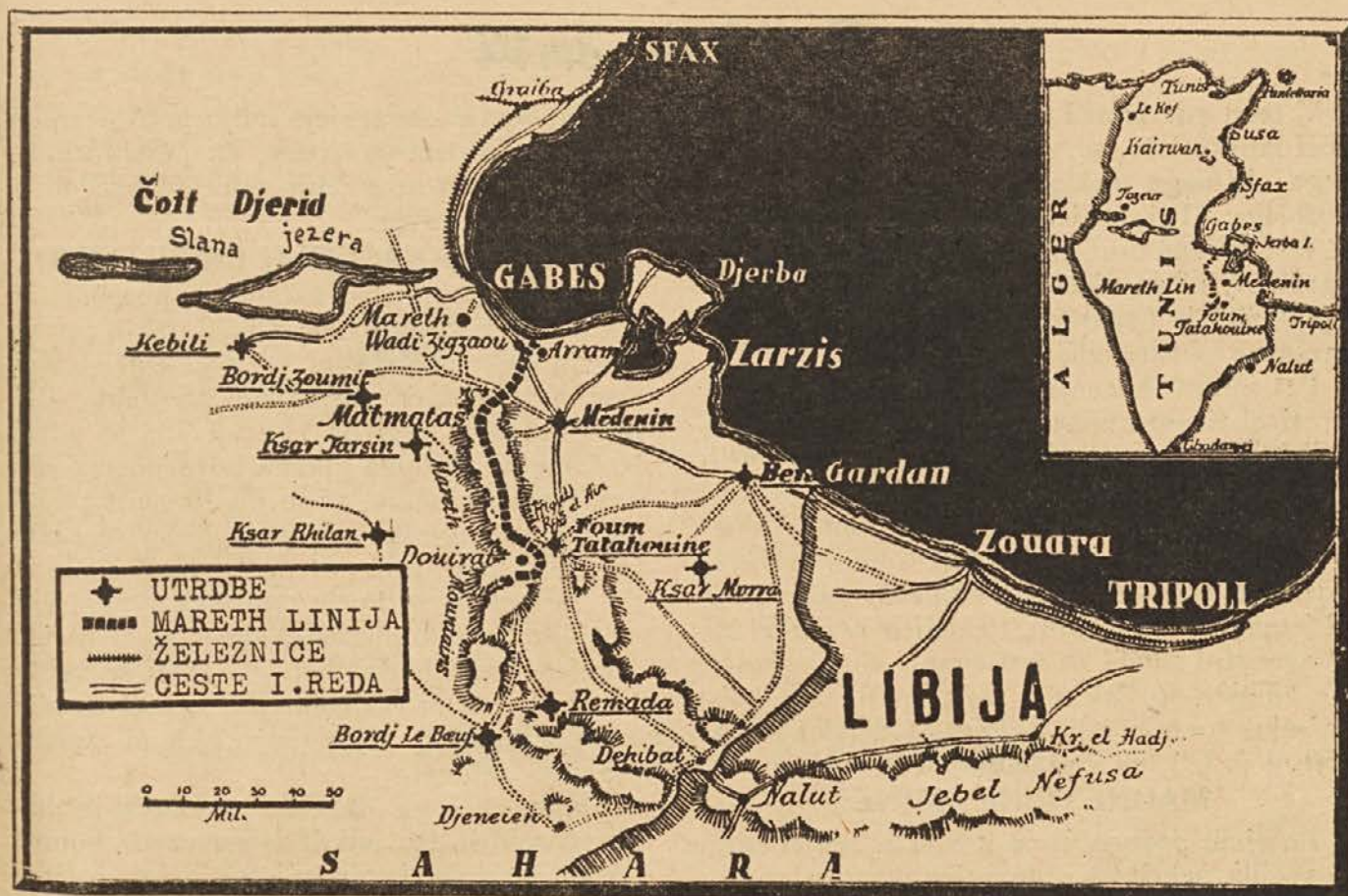
MATMATAS hribovje pričenja južno Gabskega zaliva in se vleče v polkrogu skozi Fum Tatahuin, Remada, Dehibat, Nalut in

se počasi spušča v Tripolitanijo kot Jebel Nefusa jugozahodno Tripolia.

Zemljišče med morjem in severnimi koncem hribovja je valovito. Dolina je široka okrog 30 do 40 kilometrov in po njej vodi obalna široka cesta. Mareth linija je na tem delu posebno večje zgrajena, izkoriščajoča dolinice in brazde kakor tudi obalni pas palmih nasadov.

Puščavsko območje Sahare se je vrinilo z zahodne smeri iz Algerije in se dotika Matmatasa. Dalje se nadaljuje v južni smeri proti Ghadames-u v Tripolitaniji. Ta del je sam živ pesek in je za večje mehanizirane edinice zelo težko prehoden. Del med Saharo in lokom, kjer se Matmatas obrne proti vzhodu je kremenast, iz katerega se vzdigujejo rožasto-rujavi osamljeni griči. Studencev je malo in so zelo oddaljeni med seboj. Kjer pa je voda, kakor v Bordj Le Boeuf-u in Ksar Rhilanu, so pa utrdb.

Francozi so svoj načrt za obrambo zelo dobro zamislili, računajoč, da bo njihova vojska, ki ima obrambni značaj, najmanj tako močna, kakor italijanska napadna. Od Gabskega zaliva do Fum Tatahuina se razprostira (okrog 90 km) že omenjena linija "Mareth". Pod to "linijo" ne smemo razumeti črte

v pravem smislu besede, temveč je to sistem raznih utrdb po globini. Te utrdbे pričenjajo pri Ben Gardanu (okrog 20 km od tripolitanske meje) in se razprostirajo čez Ksar Morra in Ramado do Bordj Le Boeufa. Dolje proti zahodu so: utrdba Medenin, na važnem križišču, ki nadkriljuje in s svojimi topovi obvladuje vsa pota, ki vodijo v notranjost Tunisa. Tukaj je tudi sama Mareth linija zelo dobro postavljena, da lahko zadržuje napredovanje v zahodni smeri. Utrdba Tathuin, "Verdun" Mareth linije, je namenjena, da zaustavi bočni napad s smeri Naluta iz Tripolitanijske in napad z juga točno v bok.

Graditelj Mareth linije je pa predvidel še te možnosti sovražnega napada: 1- Neposredni frontalni napad na linijo in 2- Poskus napada po južnih obronkih Matmatasa in potem v severozahodni smeri izza linije čez utrdbę Bordj Le Boeuf in Ksar Rhilan. Neposredni frontalni napad bi moral najprej premagati sprednje utrdbę Gardan (je že v rokah Britancev), Medenin in Ksar Morra. Bočni napad pa, potem, ko je premagano topništvo s Matmatasa in preprečena možnost branilčevih protinapadov, bi naletel na nove utrdbę med Matmatasom in Kibilijem, ki nadkriljuje in brani edino uporabljivo pot

po suhem vremenu. Po dežju je vso to območje - Čot Djerid - blatno jezero.

Po vsem tem opisu izgleda, da s vzhodne strani ni mogoče vdreti v Tunis in premagati tamkajšnega branilca. Ampak sedaj je napadalec osma britanska armada, s katero pri gradnji Mareth linije gotovo niso računali. Osmá armada si je prebila pot skozi močnejše utrjene postojanke, kakor je omenjena in sicer pri El Alameinu in El Agheili. Računati pa moramo še s prvo britansko in peto ameriško armado ter Francozi, ki skupno pritiskajo z zahodne in južne strani. Pri takem položaju so Romeljeve zadrege pač precejšnje. Oba glavna voditelja demokracij sta v svojih zadnjih govorih napovedala skorajšnje odločilne akcije v Tunisu. Pri tem nista zamolčala žrtev, ki bodo tamkaj potrebne. Že prihodnji tedni bodo pokazali, ali bo linija Mareth posnemala svojega velikega mojstra linijo "Meginot" z zamenjanimi ulogami.

H.M.N.

Samo stalno in nepretrgano delo, samo največji napori in požrtvovalnosti, ki ne poznajo meje: samo skrb kako bi največ doprinesel k vojnim naporom ti bo odpirala pot v svobodo in ti dala potni list za domovino!

Bataljon smrti

V teku ene izmed zadnjih spomladanskih noči lansko leto, so v Londonu prejeli iz nekega obalnega mesta naslednje telefonično poročilo: "Pri nacističnem nočnem napadu je bila vržena bomba velikega kalibra na tovarno X, ki pa ni eksplodirala. Če pride do eksplozije je nevarnost, da zleti v zrak vse razsežno obratovališče."

Pet minut kasneje je zdrvel iz Londona proti obalnemu mestu avtomobil z odprtimi reflektorji, čeravno je bil zaukazan popolen black-out. Mestni stražniki vozila niso ustavljali, ker je nosilo ob straneh dobro vidne trioglate belo-črne znake. Mladi podporočnik vozač je hitel, da izvrši najnevarnejše delo, ki je znano v tej vojni. Prideljen je R.S.M.S. (Varnostni službi za uničevanje eksploziva). To edinico so Britanci ustanovili takoj ob začetku sovražnosti. Takrat je edinica štela 150 mož. Od teh živi danes še 38 mož.

MAGNETIČNE MINE

Posebno pozornost je R.S.M.S. svoječasno posvetila nemškim magnetičnim minam. Ob koncu 1.1939 so Nemci s padalom vrgli magnetično mino v ustje reke Temze. Valovi so mino vrgli na obalo. Pomorski poročnik Ouvry se je prostovoljno ponudil, da bo odkril nemško tajno orožje, ki so ga Nemci komaj mesec dni poprej začeli uporabljati. Magnetični mini so Nemci pripisovali v pomorski vojni odločilno vlogo. Pogumnemu poročniku se je posrečilo razstaviti mino in odstraniti vžigalo. Še pred tem je mladi poročnik odstranil se sebe vse kovinske predmete: ključ, uro, žepni nož, nalivno pero itd. Skratka vse, kar bi moglo povzročiti eksplozijo mine. Vsako posamezno odkritje je poročnik javil s pomočjo megafona svoji okolici, da bi na ta način imeli zabeleženo vse, kar je on odkril, če bi mina eksplodirala in njega ubila. V stalni smrtni nevarnosti je mladi poročnik delal polnih šest ur in pol. Pri tem je odvil veliko število vijakov, matic in zakovic ter našel kar dvo detonatorja. V posebnem delu je odkril zelo fino izdelan aparat v obliki posebne ure. Šele nato je odstranil 320 kg najmočnejšega razstreliva.

Magnetična mina je s tem razkrila svoje skrivnosti. Že v najkrajšem času so posebni specialisti izdelali dva načina za zavarovanje ladij proti delovanju magnetskih min. Prvi sistem je v tem, da celotno ladjo obdajo s posebno antimagnetično mrežo in s tem z vso

zanesljivostjo obvarujejo ladjo pred nesrečo. Drugi način leži pa v tem, da posebni mornarski oddelki razstrelijo mine še predno bi mogle biti nevarne.

MINE Z ZAKASNELO EKSPLOZIJO

V Portsmouthu so ustanovili posebni odsek R.S.M.S., sestavljen iz pomorskih častnikov in elektrotehnikov. Ko so Nemci pričeli s svojimi bliskovitimi napadi na Veliko Britanijo meseca avgusta 1940. je štel ta odsek 160 članov. Njihova glavna pozornost je bila posvečena bombam, ki so jih Nemci s padali metali na angleška mesta in ki so se razletele šele 22 sekund potem, ko se dospele na tla. Te bombe so imele strahovito razstrelilno moč. Na pol kilometra daleč so te bombe porušile cele bloke hiš. K sreči se veliko število bomb ni razletelo. To zaradi izredno kompliciranega mehanizma, ki ni zmeraj pravilno deloval.

Glavna naloga R.S.M.S. moštva je bila onesposobiti te izredno nevarne bombe. Glavni stan so ti vojaki imeli v Londonu in z največjo brzino so hiteli v mesta nesreče. Večkrat so za ta posel uporabljali tudi letala. 37 dni, kolikor je trajalo bliskovito bombardiranje angleškega otočja, je zahtevalo ogromne žrtve v njihovih vrstah. Od 160 mož je te dneve preživel komaj njih 12. Zato so temu odseku pridali ime: "Bataljon smrti".

SMRTNO NEVARNA SLUŽBA

Pri bombah z zakasnelo eksplozijo lahko izgubi življenje nešteto ljudi, ker ni mogoče predvideti, kdaj se bo bomba razletela, če ni eksplodirala iz kakršnega koli vzroka 22 sekund po pristanku.

Nekega dne so vojaške oblasti v Birminghamu telefonično poklicale mladega poročnika S. Jennerja v pomoč. Na neko visoko zgradbo so Nemci vrgli s padalom bombo z zakasnelo eksplozijo, ki je predrla dve nadstropji in obležala na stropu šestega nadstropja.

"Položaj ni bil prav nič prijeten", je pozneje pripovedoval poročnik Jenner. "Da bi prenesli bombo izven poslopja, to je bilo nemogoče. Razorožiti jo na licu mesta pa je pomenilo gotovo smrt, če bi se bomba razletela. Kljub temu sem se odločil za drugi način. Pričel sem razstavljati zakovice okrog užigala. Komaj sem nekaj minut delal na tem, sem zaslišal iz notranjosti tiktakanje, ki mi je govorilo, da bo čez 22 sekund ogromna

zgradba z menoj vred zletela v zrak. Ucvrl sem jo po stopnjicah šestih nadstropij in na vsakem skoku pričakoval, da me raznese. Ko sem prispel na ulico sem začuden zapazil, da stoji stavba še vedno na svojem mestu nepoškodovana. Počakal sem še nekaj trenutkov, nato pa sem ponovno zdirjal po stopnjicah navzgor. Bomba je ležala še vedno na svojem mestu. Ura je bila ustavljena. Ponovno sem prišel z delom. Pol ure je vladal popolen mir v notranjosti peklenke bombe. Nato pa se je vrág zopet oglasil. Spet sem jadral z vso hitrostjo navzdol. Tudi sedaj se ni nič zgodilo. Prižgal sem si cigareto in razmišljal. Do neskončnosti ne bom letal gor in dol. Vrnil sem se tretjič k bombi. Zopet sem prišel z demontiranjem. Komaj sem odločil dve novi zakovici, je že prišel vrág ponovno tiktakati. Zamašil sem si ušesa in nadaljeval

z delom. Srce mi je utripalo s podvojeno močjo. Vroče mi je postajalo, ali odnehal nisem."

KLJUB VSEMU...

"Najvažnejše pri tem delu je, da si čimbolj previden. Z bombo postopaj kot z novorojenčkom. Mnogo mož naše posadke je izgubilo življenje, ker so bombe preveč krepko prijemali in postavljali".

Demontiranje mine ali bombe traja danes približno 30 do 45 minut. Včasih pa zahteva taka operacija tudi več ur dela. Zanimivo pa je, da je vkljub smrtnim nevarnostim "bataljonu smrti" vedno na razpolago več prostovoljcev, kakor pa jih lahko uporabijo.

Za Britance je vojna v resnici samo junaški šport.

Zaslужen odgovor Draže Mihajlovića

Pred kratkim smo poročali, da je prusijaški krvolok na ozemlju Srbije, general Bader razglasil, da bodo Prusijaki postopali z našimi junaškimi četniki kot z navadnimi uporniki.

General Draža Mihajlović je prusijaškemu krvoloku odgovoril tako-le:

"Nemci niso v tej vojni nikdar priznavali mednarodnih zakonov, ko je šlo za druge. Vsi množestveni umori, bombardiranja nezашčitenih mest in civilnega prebivalstva, to so bili zločini proti predpisom mednarodnega prava in proti odredbam haaške konvencije. Premirje z Jugoslavijo so podpisali neki naši ujeti generali in Nemci so ga sami takoj tudi prekršili z razkosanjem naše državne celine in s strašnimi klanji, ki so jih Nemci in nji-

hovi podrepaniki izvršili po Jugoslaviji. Naša vojska in naš narod nista nikdar priznala tako primirje, kar najbolje dokazuje obnašanje našega prebivalstva za časa zasedbe, ki ne bo več dolgo trajala. Težke žrtve ni zahtevala od svojega naroda naša vojska, pač pa brutalnost nemških krvnikov.

Nemčija bo s svojimi podrepaniki in s Hitlerjem na čelu drago plačala svoje sanje o svetovni nadoblasti nacizma. Vsi krvniki in njihovi pomočniki bodo s svojimi življenji plačali strahovita krvoprelitja po zasedeni Evropi. Poleg tega pa je sam general Bader na črni listi zločincev in sam bo odgovarjal pred ljudskim sodiščem v Srbiji, česar pa verjetno ne bo niti doživel."

Pet milijonov sužnjev v Nemčiji

Zadnji porazi Hitlerjevih tolup v Rusiji so prusijaškemu diktatorju zapovedali popolno mobilizacijo moških in žensk v Nemčiji. Pod orožje so poklicali že letnik 1926. Poleg tega so morali odriniti v vojaško službo vsi tisti delavci v nemških tovarnah, ki jih lahko nadomestijo vojni ujetniki, tuji delavci in ženske.

Nemški listi so pred kratkim priznali, da bo v najkrajšem času ena četrtina vseh delavcev v nemških oboroževalnih tovarnah tujega nenemškega porekla. Danes je v Nemčiji že okrog 5,000,000 tujih delovnih moči. Pra-

vijo pa, da bo to število naraslo že v kratkem na 6,000.000 delavcev.

Vojne ujetnike so Prusijaki razdelili v dve vrsti. Rusi in Jugoslovani so bili s silo nagani v nemške fabrike. Vojni ujetniki z zapada pa delajo prostovoljno. Od 1,300.000 francoskih ujetnikov, jih dela prostovoljno 600.000.

Med tujimi delavci - tako pravijo nemški listi - je par stotisoč prikritih socialistov in komunistov, katerim posveča gestapo svojo posebno "pažnjo".

RESNICA O LAŠKI VOJSKI V RUSIJI

V prvih dneh meseca januarja je fašistovski tisk stalno pripovedoval o neverjetnih junaških podvigih divizije "Giulia." Tudi Berlin je Lahe tolažil s praznimi slavonspevi.

Kmalu pa so ti glasovi utihnili. O "Giuli" ni bilo nobenega glasu več. Kako, da so ti junaki tako nenadoma bili pozabljeni?

Predvsem moramo povedati, da so služili v diviziji "Giulia" tudi številni Slovenci, zlasti oni iz naših hribov. Ti Slovenci nikdar niso pozabili svojega slovenskega porekla in komaj so čakali trenotka, da se "preselijo" k svojim bratom Jugoslovanom ali pa bratom Rusom.

Za časa albanske kampanije so Lahi poslali "Giulio," ki je bila takrat koncentrirana v Vicenzi na grško fronto. Vojaki so se uprli. Tri dni je trajala bitka s fašistično milico, ker so se častniki in vojaki protivili, da bi jih na fronto spremljali miličniki. Od tega časa izvirá posmehljiva himna proti fašizmu, ki so jo vojaki prepevali na vseh frontah. V tej pesmi so prav posebno naglašali svojo nevoljo proti Hitlerjevimi vsiljivcem.

Za časa zasedbe Jugoslavije se je "Giulia" močno skrčila, ker je veliko število Slovencev pobegnilo med četnike in druge protiokupatorske formacije. Zato so Italijani "Giulio" poslali zopet domov, kjer so jo na novo izpopolnili in jo napotili na rusko fronto. Tudi tu je ostala "Giulia" trdno vezana na slovensko zemljo in slovenski vojaki so komaj čakali, da se jim ponudi prilika ponoviti ono, kar so storili njihovi očetje pred 25 leti uvrščeni v bivši avstrijski 97. pešpolk in 5. domobranski pešpolk.

Divizija "Giulia" je bila na ruski fronti obkoljena južno od Voroneža z alpskimi divizijami "Cunese" in "Tridentina" in s pehotno divizijo "Vicentina." Rusi so ujeli takrat 22.000 alpincev, med njimi veliko število Slovencev. Mnogo vojakov te divizije je bilo ranjenih, mnogo tudi mrtvih.

Divizija "Giulia" ne obstoja več. Od celotne italijanske 4. armade je ostala samo še 26. legija črnih srajc, ki je v največjem diru proti zahodu reševala kožo. Pravijo, da so ti junaki bežali ne toliko zaradi ruskega pritiska, pač pa zato, ker so se upravičeno bali temeljitega obračuna z alpinci.

Ruska poročila pravijo, da so vojaki divizije "Giulia" prišli v rusko ujetništvo s slovensko pesmijo in našli med svojimi brati

gostoljubje. Rusi pravijo, da se je divizija "Giulia" hrabro borila proti črnosrajčnikom in proti S.S.-formacijam, proti Rusom pa, da orožja ni dvignila. Rusi pravijo nadalje, da so ti vojaki dobro razumeli, da je njih sovražnik med njimi ne pa pred njimi.

Vest o obnašanju slovenskih fantov na ruski fronti je za nas Slovence kakor tudi za vse Jugoslovane samo razveseljiva. Iz srca bi želeli, da bi ti vrli naši fantje doživeli čim prej tisto svobodo, ki jo uživajo njihovi tovariši na afriški fronti in da bi tudi oni bili uvrščeni med borce za svobodo naše skupne domovine.

Poskušali bomo storiti vse, da tudi za te naše fante, ki jih je gotovo veliko število, dosežemo tiste ugodnosti pri zavezniški Rusiji, kakršne uživajo njihovi tovariši tu med nami. Ob misli na te naše fante pošiljamo jim svoje pozdrave: NA SVIDENJE!

Vojaki brez uniforme

Najvišji vojaški dostojanstveniki, ki so spremljali g. Churchilla na Turško, so morali seveda sleči svoje uniforme, ker je Turčija nevtralna država.

V civilnih oblekah, ki jih že davno niso več nosili, so visoki oficirji izgledali precej nerodno, pripoveduje dopisnik "Parade", ki je spremljal Churchillovo spremstvo. Nerodnost pa je imela še druge vzroke. G. Churchill je prifrčal v Kairo z veliko naglico. Nič se ni ustavljal, pač pa pobral britanske visoke oficirje takorekoč mimogrede. Z vseh vetrov so zbrali skupaj posamezne kose in hajdi na pot. Tako je general Alexander imel na sebi neko zeleno obleko, ki je bila hudo podobna oficirski uniformi. Srajca pa je bila 100% vojaška. General Wilson si je izposodil obleko od britanskega veleposlanika v Kairu Sira Miles Lampsona, ki je edini prišel v poštev, da visokemu in "širokogrudnemu" poveljniku britanskih vojnih sil na Srednjem Vzhodu postreže. Air-Marshal Drummond je nosil avijatičarsko bluzo brez distinkcij in avijatičarske čevlje.

Edini civilno oblečeni potnik celotne delegacije je bil sam g. Churchill s svojo nepozabno cigaro v ustih, ki je v civilu in v uniformi iste znamke.

Trpod latnika

STRAH V ITALIJI. Iz Ljubljane poročajo, da se je tamkajšnjih laških repenčnikov postal velik strah zaradi razvoja vojnih dogodkov v Afriki in Rusiji. Fašistovski prvaki si zelo prizadevajo, da bi grozodejstva nad slovenskim prebivalstvom prekrili s hinavskim dobrikanjem. Grazioli pridno obiskuje slovenske kulturne ustanove in stalno pripoveduje tistim, ki ga morajo poslušati kako veliko skrb goji Italija napram slovenskemu prebivalstvu. Tudi general Robotti, ki ima na stotine slovenskih življenj na vesti, pošilja svoje agente k raznim slovenskim vplivnim osebam z raznimi pretvezami. Povabila na razne čajanke, intimne prireditve itd. kar dežujejo. Posebno iščejo strahopetni Lahi zveze s slovensko duhovščino, katero skrbno prepričavajo, da so oni vendarle boljši, kakor pa tisti, ki bi hoteli podjarmiti vso Evropo.

LAŠKI BEGUNCI SE VALIJO PROTI SLOVENIJI. V zadnjem času je prispelo veliko število laških beguncev v Slovenijo iz krajev, ki jih bombardirajo zavezniška letala. Potniki, ki prihajajo v Slovenijo iz južne Italije in iz industrijskih krajev severne Italije pripovedujejo o neverjetnih zmedah, ki vladajo na železnicah v notranjosti Italije. Prebivalstvo je obupano in živi v stalni mrzlici siren, pred katerimi ni nikdar varno. Če malo krepkejši zatrobi motorno vozilo, bežijo ljudje po ulicah kot brez glave v strahu, da so nad mestom sovražna letala. Iz Nemčije prihajajo polni vlaki orožja in municije, usmerjeni proti jugu Italije. V Trstu je polno nemških vojakov zlasti pa mornarjev. Splošno govorijo, da bo Mussolini celotno laško vojno mornarico izročil Nemcem. Pri splošni mobilizaciji, ki je bila proglašena pred kakimi desetimi dnevi, je veliko število vojnih obveznikov zbežalo v hribe. Manjše ženske demonstracije so zlasti v Torinu, Milanu, Bergamu, Genovi in drugod na dnevnem redu. Fašistovska milica je proti tem demonstrantkam zelo popustljiva, zato pa nastopajo gestapovci z vso surovostjo.

PODLE LAŽI LAŠKIH UJETNIKOV. "Corriere della sera" priobčuje pod naslovom "Barbarsko postopanje Angležev z ujetniki" pismo legionerja Angela Bosi: "Indija 19. VII. Dragi brat! Ti ki si v Italiji, poizvedi ali angleški ujetniki hodijo okoli po blatu v

copatah, ali imajo obleko iz blaga, ki se pri tretjem pranju izgubi v vodi. Povej mi, ali jih obmetavajo s kamnjem in jim storijo vse to, kar stori samo čreda zločincev, ki jih je zločinski poglavar izvežbal. Tako so delali z nami v Aleksandriji in v Suez. Straže, ki so nas spremljale so se samo zabavale..."

LETNIK 1924 MORA POD OROŽJE TE DNI V ITALIJI. Obvezniki letnika 1924 morajo do 15. februarja pod orožje. Za dijakke so dovolili posebni rok za opravljanje mature.

LAHI SO SPUSTILI SRCE V HLAČE. Virginio Gayda je v "Giornale d'Italia" napisal za Lahe novo razodetje: "Os nima nobene druge rešitve, kakor da v tej vojni vzdrži kolikor mogoče dolgo. Kapitulacija osi bi povzročila ogromne teritorialne izgube in popolno osiromašenje osnega prebivalstva. Edina pot, ki jo imamo pred seboj je, da nadaljujemo z odporom in to tudi v slučaju, če bi bila zmaga za nas brezupna. Predvsem pa moramo imeti pred očmi, da zavezniki ne smejo na nikak način prekoračiti meja osi. Na ta način bomo zaveznike pripeljali do spoznanja, da nadaljevanje vojne tudi za njih ne pomeni nobene koristi. Zato bo os z odporom nadaljevala. "Ta Gaydina izpoved žalostna in klaverna daje laškemu narodu v resnici malo upanj in nad. Je pa poleg vsega tudi še za evropske trezne možgane malo razumljiva. Ali je Gayda v resnici zaspal konferenco v Casablanci, iz katere so se še pred kratkim brili norce na rimskem radiu? Ta konferenca nosi ime "Brezpogojna predaja!", zato bodo ostali Gaydini nasveti samo dokaz italijanskega javnega mnjenja, ne bodo pa v ničemer vplivali na razvoj dogodkov niti preprečili, da bi zavezniki ne vkorakali v Rim, Berlin in Tokio, kakor je to napovedal predsednik Roosevelt. A rivederci, signor Gayda, a Roma!

NEKAJ SE KUHA V BOLGARIJI. Že zadnjič smo poročali, da se v Bolgariji nekaj kuha. "Prijetelji osi" pridno odstranjujejo najnevarnejše petokolnce v nemški službi. Nemci so policijsko oblast v Sofiji vzeli kar v svoje roke. Izgleda pa, da ta ukrep ne zadostuje.

V SKLAD "BAZOVICE" so darovali: Batistič Ivanka P.Eg. 50.-; Šmonov Janez P. Pal. 200. Darovalcem iskrena hvala!

